

PÜHIMA NEITSI MAARJA, JUMALAEMA, SUURPÜHA

(Esimene lugemine 1Jh2 ,18-21)

Lugemine püha apostel Johannese esimesest kirjast:

Mu lapsed, viimne tund on käes. Te olete kuulnud, et antikristus tuleb, ja nii ongi tulnud palju antikristusi. Sellest me mõistamegi, et viimne tund on käes. Nad on tulnud meie keskel, kuid nad ei ole olnud meie hulgas, sest kui nad oluksid meie hulgas, siis oleksid nad meie sekka ka jäänud. Kuid nemad läksid ära ja nii on avalikuks saanud, et nad ei olnud meie hulgas. Aga teil on salvimine temalt, kes ta on püha, ja sellepärast olete teiegi teadjad. Ma ei kirjutanud teile nii nagu neile, kes ei tea tõde, vaid nagu teadjaile, kellele on selge, et tõe seest ei tule ühtki valet. See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps67 2-3 5.8 R:4a)

R: Mu Jumal, Sind ülistagu kõik rahvad.

Jumal olgu meile armuline ja õnnistagu meid,
lasku oma pale paista meie üle,
et maa peal tuntaks sinu teed
ja kõigi rahvaste seas sinu lunastust.

R:

Rõõmustagu kõik rahvad ja hõisaku rahvahõimud,
sest sina mõistad rahvastele õiglast kohut
ja juhataid rahvahõime maa peal.
Jumal õnnistagu meid ja kogu maailm kartku teda.

R:

(Teine lugemine Ga4 ,4-7)

Lugemine püha apostel Pauluse kirjast galaatlastele:

Vennad, kui aeg täis sai, läkitas Jumal oma Poja, kes sündis naisest käsuseaduse kehtimise ajal, et vabaks osta need, kes olid seaduse all, ning tõsta meid lapseseisusse. Ja kui nüüd teie olete lapsed, siis on Jumal läkitanud teie südamesse oma Poja Vaimu, kes hüüab: “Abba, Isa”. Nõnda ei ole sina enam ori vaid laps, ja kui laps, siis ka pärija Jumala kaudu.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi He 1,1-2)

Halleluuja. Jumal on palju kordi rääkinud isadele prohvetite läbi, viimasel ajal räägib ta meiega oma Poja kaudu. Halleluja.

(Evangeelium Lk2 ,16-21)

Lugemine püha Luuka evangeeliumist:

Sel ajal kiirustasid karjased Petlemma ja leidsid Maarja ning Joosepi ja lapsukese, kes lamas sõimes. Siis jutustasid nad kõigest, mis neile selle lapsukese kohta oli öeldud. Ja kõik, kes seda kuulsid, panid seda imeks, mis karjased rääkisid. Aga Maarja pidas kõiki neid sündmusi oma südames.

Karjased pöördusid tagasi, ülistasid ja kiitsid Jumalat kõige eest, mis nad olid kuulnud ja näinud, nõnda nagu neile oli öeldud. Ja kui kaheksas päev oli kätte jõudnud ja tuli aeg teda ümber lõigata, siis pandigi talle nimeks Jeesus, nii nagu ingel oli öelnud enne, kui ta ema ihusse sai.

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad. Aasta viimasel päeval austatakse katoliku kirikus püha paavst Silvester I, kes valitses aastatel 314–335. Mida me temast teame? Teame, et ta oli esimene paavst, kes ei surnud märtrisurma. See on kindel. Sugugi kindel ei ole aga legendaarne lugu sellest, kuidas paavst Silvester tervendas rooma keiser Konstantinuse pidalitõvest ja ta seejärel ristis. Ajaloolased leiavad nimelt palju usutavamaid dokumente, mis kinnitavad, et keiser Konstantinus, kes lõpetas kristlaste tagakiusamise rooma impeeriumis, ristiti hoopiski alles tema surivoodil Nikomeedia piiskop Eusebiuse poolt. Tänapäeva kangelane paavst Silvester oli selleks ajaks olnud juba kaks aastat surnud.

Tõesti – seda, mida teised meist tagantjärele räägivad, me muuta ei saa. Kuid õnneks saame teha palju selle jaoks, et kui meist tulevikus räägitaksegi valesid, siis oleks need vähemalt ilusad valed. Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad. Muhameedlaste pühakirja koraani viienda Suura Al-Mae'dah värssi 116 võib tõlkida järgmiselt: “Kui Allah ütleb: “Oo Jeesus, Maarja poeg, kas oled sina inimestele öelnud: pidage mind ja mu ema kahe jumalana Allahi kõrval?”, siis tema vastab: “Ole Sa kiidetud! Mitte iialgi ei saa ma öelda seda, milleks mul pole õigust. Kui ma oleksin nii öelnud, siis sina kindlasti teaksid sellest. Sa tead, mis minu hinges toimub, aga mina ei tea, mis mõtteid mõlgutad sina. Sina

ainsana tead kõigest, mis on varjul.””

Omamoodi on see dialoog kummaline ja ootamatu, sest milleks oleks kõigeväeline ja kõikteadja Jumal pidanud küsima oma prohvetilt Jeesuselt niisuguseid asju, mida tema kui Jumal kahtlemata teadis ka ilma küsimata?

Kuid erilist tähelepanu pälvib seejuures Neitsi Maarja kuju, kes on teoloogia ajaloos kütnud meeli mitmel rindel, nii juutluses, kristluses kui – nagu tsiteeritud – ka islamis. Samamoodi nagu on paljudel inimestel olnud raske mõista Jumala kolmainsust, on neil olnud sama raske leppida Maarja rolliga Jumala inimesekssaamisel. Nii mõnedki kristlased on üritanud tõsta Maarjat kolmainsuse neljandaks liikmeks, ja teised jälle sama tuliselt tema rolli lunastusloos maha teha. Võibolla on see suureks probleemiks eelkõige meestele, kes ei taha Maarjale hästi andestada, et Jumal sai inimeseks naise kaudu, aga ilma meheta. Ja eriti ajab veel vihale asjaolu, et keegi suuda välja nuputada, kuidas võinuks Jumal sündida mehest ja ilma naiseta... Nii, et mehed, ilmselt tuleb meil ikka leppida tõsiasjaga, et ilma meheta on üks inimene siia ilma sündinud, aga ilma naiseta mitte ühtegi. Piinlik ja kurb, aga tõsi!

Samas läks neitsi Maarja ajalukku tõepoolest mitte jumalana, vaid tagasihoidliku Jumala teenijana ja emana – rollis, mis pole paljudele naistele tänapäeval enam kuigi atraktiivne. Paraku peavad mehed nüüd käsi laiutama, et kui naised ei taha enam emad olla, siis mehed kahjuks nende rolli üle võtta ei suuda. Aga seda enam peaksid mehed nägema vaeva, et olla head abikaasad ja isad, nii et naistel oleks kergem leida ennast mitte ainult töökohal, vaid ka perekonnas ja laste kasvatajatena.

Armsad õed ja vennad, kui meile räägitakse minevikus üldlevinud loomulikust ja normaalsest peremudelist, ei pruugi see olla ilus vale, vaid tõde, mille juurde sunnib elu meid taas kord tagasi pöörduma. Kõige progressi ja edumeelsuse, kõigi uhkete masinate ja aparaatide arendamise taustal on inimese põhiolemus jäänud samaks: lapsed sünnivad ikka naistest ja vajavad nii ema kui isa, ja vähemalt pool meeste elutööst on olla hea abikaasa ja hea perekonnapea. Sest ilusad mänguasjad ei asenda lapsele vanemaid ja põnevad masinad ei asenda perekonda. Sellest kõrgemale jääb ikka inimese vajadus perekonna järele, mille liikmed kohtlevad üksteist austusega ja tahavad üksteisele head. Selle nimel tasub pingutada ka uuel aastal. Aamen.